

Rok 1987

Po XVII. zjazde KSČ hlavná pozornosť všetkých orgánov štátu bola zameraná na plánované úlohy 8. päťročnice a svojim podielom aj pre rok 1987. Vzhľadom na súčasťný medzinárodný vývoj, v domácich podmienkach zabezpečiť ďalší dynamický rozvoj národného hospodárstva, zvýšiť a skvalitniť životnú úroveň ľudu a upevňovať obranyschopnosť socialistickej spoločnosti.

Bolo prijaté opatrenie straníckymi a štátnymi orgánmi na prestavbu hospodárskeho mechanizmu a zavedenie sociálneho a ekonomického rozvoja cestou uplatňovania výsledkov vedy a modernej techniky do praxe s ďalším rastom efektívnosti a hospodárnosti vo výrobe.

Popri významných domácich udalostiach, na medzinárodnom poli sa prišlo k podpísaniu zmluvy medzi ZSSR a USA o likvidácii rakiet stredného a kratšieho doletu, ku ktorému došlo vo Washingtone dňa 8. decembra 1987 pri stretnutí generálneho tajomníka ÚV KSSZ Michaila Gorbačova s prezidentom USA Ronaldom Reaganom. Za historickú udalosť musíme označiť skutočnosť, že dohoda je výsledkom snahy všetkého mierumilovného ľudstva za zachovanie a držanie mieru.

História presvedčivo potvrdzuje, že dnešný svet a ľudstvo vo veku jadrových zbraní nie je bezmocné, ale drží svoj osud vo vlastných rukách. Je to večný proces v ktorom človek a všetko ľudstvo prebojáva svoje odhodlanie a vôľu po sociálne spravodlivom, ľudsky dôstojnom a slobodnom živote. Súčasťné a budúce generácie tohto dostali najkrajší darček vzájomného porozumenia, dôvery a spolupráce medzi národmi.

Podnebie:

Rok 1987 sa vyznačoval priaznivým ročným obdobím, dobrými klimatickými podmienkami, čo sa prejavilo vo výsledkoch v poľnohospodárstve najmä vo výnosoch obilia. Zimné mesiace boli veľmi chladné až mrazivé zo značným snežením. Prvý sneh sa objavil na Fatranskom Kriváni 9. novembra 1986. Súvislé sneženie bolo zaznamenané 18. decembra do polovice januára 1987. V tomto mesiaci boli zaznamenané arktické mrazy, keď sa teplota pohybovala v rozmedzí -24°C až -31°C. Najchladnejším dňom bol 23. január 1987 s nameranou teplotou -31°C.

Najchladnejším územím aj v tomto roku bola Orava, kde bola nameraná teplota v Oravskej Lesnej -41°C.

Mesiac február bol teplotne miernejší ako január a teplota sa pohybovala v rozmedzí -16°C až -27°C. Mesiac marec bol chladný a daždivý so snehom až v poslednej dekáde sa oteplilo a boli začaté jarné poľnohospodárske práce. Presne 27. marca. Nadmerné chladné zimné mesiace nepriaznivo ovplyvnili priemyselnú výrobu a stavebníctvo, pre výpadky dodávok tepla a priemyselnej pary, ďalej dodávok tuhého paliva pre namrzanie v doprave a dodávok surovín pre priemysel. Chladná zima sa negatívne prejavila vo výrobe, tak že mnohé rezorty priemyslu a závody prerušili výrobu a taktó spôsobené sklzy a výpadky vo výrobe sa už nepodarilo splniť do konca roku 1987.

Jarné mesiace s priemernými teplotami boli vhodné pre včasné prevedenie jarných poľnohospodárskych prác. V mesiaci máji v dňoch 6. až 12 boli zaznamenané jarné mrazy v rozmedzí od 0°C do -6°C v dobe kvetu čo nepriaznivo ovplyvnilo úrodu hrozna a ovocia, kde jesenný zber plodov bol podpriemerný. Letné mesiace boli pomerne teplé a snečné, čo bolo kladne hodnotené v poľnohospodárstve na dosiahnutých výsledkoch v rastlinnej výrobe v produkcii obilovín vo zvýšených hektárových výnosoch. Tiež jesenné mesiace boli teplé a vegetačne prajné pre zber úrody zemiakov, ďatelovín a zvoze krmnej repy a silážnej kukurice.

Rok 1987 s vegetačne dobrými klimatickými podmienkami letných mesiacov, hodnotím pri porovnaní s minulými rokmi ako priemerný, čo potvrdzujú dosiahnuté výsledky v našom poľnohospodárstve.

Obyvateľstvo

V roku 1987 bol zaznamenaný mierny vzostup prírastku obyvateľstva v našej obci.

Počet narodených detí spolu vo Varíne 65 z toho 35 chlapcov a 30 dievčat, spolu v Nezbudskej Lúčke 8 z toho 5 chlapcov a 3 dievčatá.

Počet zomrelých občanov spolu vo Varíne 30 z toho 16 mužov (aj malé deti) a 14 žien, v Nezbudskej Lúčke spolu 5 z toho 3 muži a 2 ženy.

Počet odsťahovaných občanov 81.

Počet prisťahovaných občanov 78.

Počet uzavretých sobášov na matričnom obvode Varín 55.

Slávnostných sobášov sa uskutočnilo strieborných 4.

Slávnostných sobášov sa uskutočnilo zlatých 1 - Rozália a Viktor Gábor.

Počet odsťahovaných občanov oproti predchádzajúcemu roku je nižší o 11 občanov, do roku 1986 mal stále stúpajúcu tendenciu. Nepriaznivo na tento stav pôsobila stavebná uzávera v časti Nezbudská Lúčka. Prírastok občanov v roku 1987 robil 32.

Z narodených detí bolo uvítaných do života funkcionármi MNV a členmi ZPOZu 29 detí z toho individuálne 1 dieťa. Osobitnú pozornosť členovia ZPOZu venovali v mesiacoch októbri úcte starším občanom. Starým občanom bol venovaný slávnostný večer s kultúrnym programom. Členovia ZPOZu osobitne navštívili tých občanov, ktorí sa zdravotne nemohli spoločného stretnutia zúčastniť.

Výstavba a činnosť MNV

V roku 1987 na úseku individuálnej bytovej výstavby bolo vydaných stavebných povolení ONV odborom výstavby: pre rodinné domy v počte 4, v radovke v počte 6, prístavba rod. domu I. Obývacie povolenie rod. domov v počte 10 a pre rekreačné chaty I. Dodatočná legalizácia rekreačnej chaty pod Jedľovinou bola pre Dr. Oľgu Pavlovskú.

Na úseku investičnej výstavby v akcii „Z“ bola zahájená dôležitá akcia Výstavba 3 obvodového zdravotného strediska na štátny sviatok 9. mája. Základný kameň výstavby bol položený 9. mája 1985. Finančné náklady na uvedenú stavbu v roku 1987 boli plánované vo výške 2.000.000 Kčs. Náklady na výstavbu zdravotného strediska boli poskytnuté zo združených finančných prostriedkov závodov a MNV.

Na uvedenej stavbe bola vytvorená hodnota diela – prestavaný objem práce vo výške 2.530.000 Kčs. V rámci socialistických záväzkov bolo prijatých a splnených na výstavbe 560. individuálnych a 6 kolektívnych záväzkov a bolo odpracovaných 19.450 brigádnických hodín.

Neinvestičná výstavba akcii „Z“ - skrášľovanie životného prostredia na počesť štátnych výročí bolo prijatých a splnených v neinvestičnej časti akcii „Z“ 145 individuálnych a 9 kolektívnych socialistických záväzkov. Na nich bolo odpracované 1755 brigádnych hodín v hodnote diela 39.200 Kčs. Práce boli zamerané na úprave verejných priestranstiev, údržbe verejných komunikácií, budovaním malých športových ihrísk a pomoc poľnohospodárstvu.

Plnenie sociálneho záväzku

Na investičnej a neinvestičnej výstavbe v akcii „Z“ bolo plnenie nasledovné:

Splnenie socialistických záväzkov individuálnych v počte 705.

Splnenie socialistických záväzkov kolektívnych v počte 15.

Bolo odpracované 21.205 brigádnických hodín.

Hodnota diela spolu 2.569.200 Kčs.

Ocenenie v socialistickej súťaži

Za dobré dosiahnuté výsledky v socialistickej súťaži národných výborov, organizovanej na počesť 65. výročia KSC, jej XVII. zjazdu a volieb do zastupiteľských orgánov v roku 1986 udelila : Vláda SSR „Čestné uznanie I. stupňa.“ s peňažnou odmenou MNV vo Varíne.

Za dobré výsledky dosiahnuté v roku 1986 pri výstavbe verejnoprospešných akcií pre občanov v akcii „Z“ GO budovy MNV a ďalších drobných akciách na úseku životného prostredia:

Rada ONV v Žiline udelila „Putovnú štandardu Rady ONV“ - pre MNV vo Varíne.

Za dobré plnenie úloh, iniciatívu a politický prístup k plneniu úloh Civilnej obrany v obci Varín predseda ONV a náčelník CO okresu Ing. Ján Jancík udelil „Pochvalné uznanie“ MNV vo Varíne. MNV vo Varíne spravuje národný majetok vo výške 39,063.668 Kčs v čom sú zahrnuté základné prostriedky, budovy, DKP a hmotný majetok.

Kultúra a kultúrne podujatia v obci

Významné politické a kultúrne podujatia boli poriadané a organizované MV NF a Miestnym kultúrnym strediskom vo Varíne, ktoré uvádzam v tomto poradí:

Novoročný prejav k občanom predsedu MNV vo Varíne.

Fašiangový pochod masiek ulicami Varína – turoňov v počte 11.

MKS v roku 1987 svoju činnosť ideovo zameriavalo na významné štátnopolitické udalosti a výročia.

V rámci Mesiaca ČSSP sa uskutočnilo mládežnícke posedenie pri samovare s premietaním filmov a súťažný kvíz.

K 70. výročiu VOSR pripravila ZŠ vo Varíne lampiónový sprievod obcou a slávnostnú akadémiu.

Pri príležitosti oslobodenia obce sa uskutočnil pietny akt kladenia vencov pri pamätníku SNP v miestnom parku na námestí.

Pri príležitosti 43. výročia SNP sa konalo slávnostné zhromaždenie občanov a cezpoľný beh – Memoriál Matúša Androviča Pinku.

MKS zorganizovalo prednášky a besedy na témy:

Ochrana prírody a životného prostredia.

Esteticko - výchovné podujatie v správaní pre deti a mládež.

Večer otázok a odpovedí s kozmetičkou.

Pre širokú verejnosť a občanov MKS zabezpečila zábavný program „Pekný deň s Majou“ Velčicovou – herečkou SND v Bratislave.

Organový koncert – organistka Anna Zuríková, sólistka Slovenskej filharmónie v Bratislave.

Zábavný program „3x s Evou“ zaslúžila umelkyňa Eva Krížiková. Koncert hudobnej skupiny KORBA.

Hudobno-zábavný koncert pre deti MS a slávnostná akadémia žiakov ZŠ na sviatok MDŽ.

MKS dobre spolupracovalo s Klubom dôchodcov vo Varíne. Pre členov pripravovalo pravidelné prednášky a besedy.

Klub dôchodcov vo svojej náplni práce, pre členov zabezpečil spoločenské posedenie a kultúrno - náučné zájazdy do Banskej Bystrice a Gottwaldova.

Miestna ľudová knižnica

MLK – svoju činnosť v roku 1987 zamerala na zvýšenie výpožičiek kníh a zvýšenie hodnoty knižného fondu. Výpožičiek kníh a časopisov bolo zaevidovaných v počte 29.942 kusov. Z toho kníh 12 297 kusov, zbytok boli časopisy, učebnice a školské pomôcky. Čitateľov bolo zaevidovaných 693 a školských detí 400. MLK bola otvorená 257 dní v roku, po dobu týchto dní navštívilo 5.055 návštevníkov. Okrem výpožičnej služby, knižnica pripravovala vo svojich priestoroch nástienky, výstavky kníh, besedy, prednášky, rozprávkové odpolednia pre deti a literárne kvízy.

Kino Kriváň

Na úseku činnosti kina, toto splnilo plánované výkony vo všetkých ukazovateľoch. V roku 1987 bolo odohraných 334 predstavení s návštevnosťou 23.469 divákov a tržbami 92.117 Kčs.

Hospodársky výsledok oproti roku 1986 bol mierne prekročený o 1218 Kčs. Okrem pravidelných filmov boli premietané predstavenia pre žiakov MŠ a ZŠ, zorganizovaná bola prehliadka sovietskych filmov v rámci Mesiaca ČSSP.

Hospodárenie MKS

Príjmy spolu 375.563,37 Kčs

Z toho príspevok od ONV odbor kultúry 204.000,00 Kčs

Vlastná činnosť 171.563,37 Kčs

pozostávala zo vstupného do kina, kurzová činnosť, vstupné na ostatné kultúrne podujatia.

Výdavky pozostávali mzdy pracovníkov, materiálové výdavky, služby a práce: 416.099,22 Kčs

Výdavky boli v roku 1987 väčšie ako príjmy. Rozdiel bol uhradený zo zostatku z roku 1986.

Majetok MKS ku 31.12.1987 robil 711.736,35 Kčs

Za rok 1987 vzrástol o 74.740,34 Kčs

Pod vedením MKS boli zorganizované kurzy :

Kurz nemeckého jazyka

Kurz na klavír

Kurz prípravy teplých a studených jedál.

Okresná súťaž obecných a mestských kronikárov.

Uznesením rady SK NV č.344/1986 a v zmysle politicko-organizačného zabezpečenia okresnej súťaže obecných a mestských kronikárov vyhlásenej na obdobie rokov 1986, bola vyhlásená radou ONV Žilina a Považského múzea v Žiline celo-okresná súťaž obecných a mestských kronikárov. Súťaž bola dotovaná finančnou odmenou podľa veľkostných kategórií obcí a miest. Podľa počtu obyvateľov obcí sa súťaž uskutočnila v troch kategóriách a umiestnenie bolo nasledovné:

V prvej kategórii obce do 2500 obyvateľov:

1. miesto	Gbeľany	kronikár p. Zuzulák
2. miesto	Kolárovice	kronikár p. Drubulová
3. miesto	Rajecké Teplice	kronikár p. Smiešková

V druhej kategórii obce do 5000 obyvateľov:

1. miesto	cena neudelená	
2. miesto	Varín	kronikár p. Akantis
3. miesto	Rajecké Teplice – Kanská	kronikár p. Kavecká

V tretej kategórii obce nad 5000 obyvateľov:

Ceny neboli udelené.

Čestné uznanie udelené obciam Maršová, Rašov, kronikár p. Novotný, Kotrčinná Lúčka kronikár p. Zajacová, Dlhé Pole kronikár p. Dr. Mrmík a Petrovice p. Ing. Koučitková.

Súťaž kronikárov bola hodnotená komisiou Odborom kultúry a PM v Žiline. V krajskom kole kronikárom z okresu Žilina bolo udelené Čestné uznanie kronikárom z Gbelian a Varína Odborom kultúry SKNV.

Školstvo

Základné školy vo Varíne a v časti Nezbudská Lúčka v školskom roku 1987 – 1988 mali zapísaných 571 žiakov, z toho Nezbudská Lúčka 124 žiakov, tu bol zaznamenaný pokles proti roku 1986 o 26 žiakov v prvých ročníkoch.. Vyučovacích tried ZŠ Varín mala 19

a v Nezbudskej Lúčke 4 triedy. Prvé ročníky 1. - 3. boli rozdelené: časť detí z Varína, z oblasti Záriečia, Hlbokého a Kamencov dochádzala autobusom do ZŠ Nezbudská Lúčka za dozorom učiteliek p. Kyselovej a Macákovej.

Vo funkcii riaditeľa ZŠ p. Mariana Trizuliaka a zástupcu školy Emílie Púčíkovej nenastali zmeny.

Pedagogických pracovníkov – učiteľov – ZŠ mala v počte	25
Výchovných pracovníkov / 2 odd. školských družín/v počte	2
Skupinová vedúca	1
Nastúpení učitelia	p. Daniela Hrdá zo Žiliny p. Mária Kudrliková zo Žiliny

Výučba žiakov bola prevádzaná v jednosmennej prevádzke. Vyučovanie náboženstva bolo prevádzané v triedach školských budov v odpoľudňajších hodinách v dňoch pondelok až v stredu. Za celé ZŠ vo Varíne výučbu náboženstva navštevovalo 504 žiakov čo robilo 87 % žiakov z 2. až 7. tried ZŠ.

Podľa prehlásenia zástupkyne riaditeľa školy nastalo zlepšenie vo vyučovacích výsledkov oproti roku 1986.

Služby obyvateľstvu

Služby obyvateľstvu poskytované Okresným podnikom služieb Žilina prevádzky Varín boli poskytované na úrovni minulých rokov. Medzi najlepšie hospodárske výsledky a kvalitu služieb dosiahli strediská služieb, chemická čistiareň práčovňa prádla, stolárstvo a sklenárstvo. Dosvedčuje to, že ich kvalitná a včasná práca bola využívaná aj občanmi zo vzdialených obcí a rekreačných zariadení Varína a Terchovej. Najviac sťažností bolo aj v tomto roku zaznamenaných na odvoz smetí z domového odpadu, ktoré boli nepravidelne odvázané a zároveň s odpadom nečisto narábané a to rozsýpanie zbytkov odpadu z košov bez ďalšieho očistenia ulíc.

Pre zlepšenie a rozšírenie služieb OPS, zakúpil rodinný dom Jána Lacku na ulici Fučíkovej vo Varíne za účelom zriadenia strediska kamenárstva, pre nutnú potrebu občanov Varína a okolia. v roku 1986 bolo započaté s prestavbou rod. domu na kancelárske miestnosti a sociálne zariadenie. Súbežne bolo započaté s výstavbou výrobných objektov a skladovacích priestorov na dvore strediska. Kompletné ukončenie objektov a otvorenie strediska kamenárstvo bolo k termínu 1. 7. 1987. Vedúcim strediska bol menovaný Milan Minarčík občan z Varína. Prevádzané kamenárske práce, hlavne výstavba pomníkov na cintorínoch sú podľa mienky občanov prevádzané v dobrej kvalite a v plnej spokojnosti.

Ďalšie služby občanom: oprava televízorov a elektrospotrebičov zabezpečuje Kovoslužba, opravy obuvi zabezpečuje Obnova, rozšírenie prevádzky sklenárstvo, cukrárenská výroba, kaderníctvo, oprava dáždnikov, cintorínska a pohrebná služba.

Zdravotníctvo

Základné zdravotnícke služby v roku 1987 boli poskytované zdravotnými obvodmi podľa príslušnosti občanov a územného členenia spádových obcí. Ich úroveň a zdravotného, zubného ošetrovania občanov a poradenskej služby boli poskytované na úrovni z minulých rokov.

Obchodná sieť

Pre zlepšenie a rozšírenie predaja mäsa a údenín, obchodná organizácia Jednota v Žiline zakúpila dom Alexandra Akantisa na ulici kpt. Nálepku za účelom zriadenia predajne pre potreby občanov bývajúcich v uliciach hornej časti Varína. Stavebné dokončenie predajne bolo v 8. mesiaci 1987. Predajňa je vybavená úplným chladiacim zariadením.

Rekonštrukciu prevádzal MNV Varín v akcii „Z“ a celkové náklady boli účtované podniku Jednota vo výške 173.000 Kčs.

TŽ VŘSR n. p. závod Lom a vápenka Varín.

Závod Lom a vápenka Varín splnil za rok 1987 všetky hlavné ukazovatele štátneho plánu a to nasledovne:

	Plán v tis. Kčs	Skutočnosť v tis. Kčs	% plnenia
Odbyt spolu vo VT	88.895,00	92.734,00	104,30
Z toho ťažné rudy	5.808,00	8.218,00	141,50
Stavebným organizáciám	47.307,00	52.042,00	110,00
Dodávky do TŽ	33.360,00	28.926,00	86,70
Dodávky individuálnym stavebníkom	2.420,00	3.548,00	146,60

Dielčie neplnenie dodávok do TŽ vzniklo v zimných mesiacoch následkom silných mrazov s namŕzaním pri doprave vápenca. Popri drobnom ročnom v prvých mesiacoch roka sa prejavovala nepravidelnosť plnenia spôsobená extrémnymi zimnými podmienkami na prevádzke lom, kde ťažba vápenca bola ťažená v nadmorskej výške 991 metrov. Ďalej nepriaznivo na plnenie plánu pôsobil v priebehu roka nedostatok vhodných vagónov pre náklad vápenca, granulovaných drtí a vápna. Z celkového vyrobeného množstva vápna 88.048 ton, bolo pre poľnohospodárov dodané 53.337 ton čo predstavuje objem dodávok na 61 %.

Sortiment výroby	Plán [ton]	Skutočnosť [ton]
Vápenec ťažba	1.600.000	1.789.000
Granulované drte	280.000	319.000
Vápno kusové	108.500	112.396
Vápno mleté	81.600	88.048

Kvalita vápna bola v roku 1987 lepšia ako v roku 1986, kedy celkový podiel horšej akosti predstavoval 16.2 % z roku 1986.

V roku 1987 bolo v závode ukončené povinné hodnotenie kusového a mletého vápna a boli im udelené značky dobrej kvality.

Zamestnanosť závodu	Plán	Skutočnosť
Počet pracovníkov	622	628 z toho THP 94
Priemerné mes. zárobky	3.491,00 Kčs	3.529,00 Kčs
Vyplatené mzdy spolu	26.183.000,00Kčs	26.667.000,00 Kčs

Investičná výstavba závodu .

Závod Lom a vápenka Varín za posledných 5 rokov prechádzal značnou rekonštrukciou a výstavbou nových objektov na ktorých v roku 1987 bolo preinvestovaná finančná hodnota:

Objekt	Plán v tis. Kčs	Skutočnosť v tis. Kčs
Spracovanie odpadových vápencov Varín	5.600,00	5.696,00
Rozšírenie závodu Varín	29.400,00	35.754,00
Otvorenie dolomitových priestorov Stráňavy	7.000,00	8.234,00
Olejové hospodárstvo Varín	964,00	964,00
Spolu	42.964,00	50.648,00

Na dodávkach oceľových konštrukcii a technológii výroby sa podieľali dodávatelia VŽ Vítkovice, Mostáreň Brezno, Elektrovod Bratislava, PS Prešov a investične stredisko závodu.

Drevoinpregna n. p. závod Varín

V závode Drevoinpregna, vedenie závodu v snahe zlepšiť pracovné prostredie pracovníkom pri výklade skladovania dreva - guľatiny a jeho prísun do výroby, boli z investičného plánu v roku 1987 splnené tieto akcie:

Predĺženie železničnej vlečky v závode	prestavané	1.690 tis. Kčs
Dokončenie žeriavovej dráhy	prestavané	163 tis. Kčs
Dodávka a montáž portálového žeriavu	prestavané	1.257 tis. Kčs
Montáž dvojstranného hrúbkového stroja na výrobu vrstvených dosák		131 tis. Kčs

Závod má značne zastaralé a opotrebované stroje, základné prostriedky vo výrobných strediskách a to piliarska výroba a druhovýroba v prírezovni na výrobu bedničiek a paliet pre export. Rok 1987 sa vyznačoval v závode neplnením hlavných ukazovateľov plánu a to v prvom štvrtroku dôsledku zimnej kalamity, čo malo vplyv na značne oneskorený prísun drevenej hmoty aj v druhom štvrtroku. Nesplnením ukazovateľa výroby tovaru za rok 1987 o 2.112 tis. Kčs spôsobilo, že závod nespĺnil žiadny odvádzajúci ukazovateľ z VT.

Na všetkých výrobných strediskách bolo zaznamenané naplnenie výrobných úloh čo nepriaznivo ovplyvnilo, že priemerný mesačný zárobok 2.500 Kčs bol nižší o 24 Kčs s konečným úbytkom pracovníkov o 41 z celkového stavu 162 „R“ pracovníkov.

Prehľad plnenia ukazovateľov plánu	Plán v tis. Kčs	Skutočnosť v tis. Kčs
Výroba tovaru	52.753,00	50.741 neplnenie 2.012 tis
Priemerné mesačné zárobky	2.500	2.476 % plnenia 99
Počet pracovníkov	169	162 % plnenia 95,9
Ročná produktivita z VT	340.342.Kčs	312.599 Kčs

Doprava suroviny a expedícia výrobkov je zaisťovaná vagónmi ČSD, kde bolo vyložených 1.699 vagónov a naložených a vyexpedovaných 1.596 vagónov.

Poľnohospodárstvo

Plnenie úloh nášho JRD – hospodárstvo Varín na úsekoch rastlinnej a živočíšnej výroby v ročných rozboroch hospodárenia:

Rastlinná výroba

Obiloviny pre plánovanú úrodu roku 1987 boli pestované na výmera 615 hektárov, čo predstavovalo viac ako 53% celej ornej pôdy. Plánovaná produkcia 2.283 ton obilovín bola prekročená o 7 ton s priemerným hektárovým výnosom 3,72 ton. Nepriaznivý vplyv na vyššiu produkciu obilia mali vyorávky ozimín, pšenica 18 ha, raž 9 ha, ozimného jačmeňa 30 ha. z titulu tuhej zimy, hrubej vrstvy snehu boli porasty ozimín napadnuté snežnou pliesňou a museli byť vyoraná. V agrotechnickom termíne zasiaty jačmeň na hone Zátoličie pri závode Drevoindustria dosiahol vôbec najväčší priemerný hektárový výnos 5,8 ton/ha.

Hektárové výnosy obilovín v tonách	Plán	Skutočnosť
Pšenica	3,6	4,7
Raž	4,0	3,1
Jačmeň ozimný	4,0	4,6
Jačmeň jarný	3,5	2,9
Ovos	2,2	3,4
Spolu obiloviny	3,6	3,72

Zemiaky boli pestované na výmera 130 hektárov z toho 20 hektárov skorých a dosiahnuté výnosy sú nasledovné.

	Plán	Skutočnosť
Zemiaky skoré	13,00 ton	13,10 ton
Zemiaky konzumné	17,50 ton	12,10 ton
Zemiaky spolu	17,00 ton	12,10 ton

Celková plánovaná produkcia zemiakov bola 2.300 ton skutočná produkcia 1578 ton s hektárovou úrodou 12,1 ton. Neplnením dodávok konzumných zemiakov bolo zapríčinené z dôvodov pôdno - klimatických, keď oneskorená chladná a nadmerne vlhká jar mala za následok oneskorené klíčenie a proces rastu bol pomalý.

Výrobu jednotlivých druhov krmovín nebola splnená. Potreba krmív pre zimné obdobie bola splnená na 91 % a ich kvalita bola zaradená do II. až IV. triedy kvality.

Živočišna výroba

V priebehu roka sa stavy hospodárskych zvierat udržiavali na úrovni minulého roku, ale celkove chýbalo 86 kusov hovädzieho dobytku a 200 kusov ošípaných na výkrm, čo sa prejavilo na neplnení výroby mäsa. Stavy základného stáda dojníc a prasníc boli splnené, u bahníc - oviec bol plán prekročený o 40 kusov.

Bol zaznamenaný pokles výroby mlieka celkom JRD proti plánu i v porovnaní s minulým rokom. Čo bolo spôsobené nízkou kvalitou senáže a siláže, jeho nedostatkom a táto musela byť riešená nákupom vo výške 1850 q od súkromníkov.

Najlepšie výsledky v tuku a čistote mlieka boli dosiahnuté na Hospodárskom dvore Varín kde z množstva vyrobeného mlieka 95 % bola v prvej akostnej triede. V tomto roku v pláne bolo uvažované 3.115 litrov na dojnicu, skutočné dosiahnuté plnenie v kravine 174 bolo 3462 litrov, čo je najväčšie dosiahnuté množstvo vôbec. Dodávka syra bola prekročená zásluhou kolektívu vedeného bačom Jánom Stanom o 200 kg z ovčína vo Varíne. Dodávka vlny bola taktiež prekročená o 500 kg Stavy hospodárskych zvierat k 31.12.1987 na HD Varín:

Hovädzí dobytok	616 ks
z toho kravy	250 ks
Ošípané na výkrm	540 ks
Ovce spolu	427 ks
z toho bahnice	320 ks

Poľovnícke združenie

Malá Fatra Varín odovzdalo na verejne zásobovanie 3.256 kg divočiny, pri výmere revíru 7.136 hektárov. Bolo odstrelené 21 kusov jeleňov, 29 kusov jeleníc, 12 kusov jelenčiat, 13 kusov srnčej zveri, 36 diviakov. Bol strelený vlk v priestoroch Jedľovina. Poľovnícke združenie malo celkom 69 členov, z toho 39 robotníkov, 20 THP pracovníkov a 10 dôchodcov.

História

Počas prieskumu melioračných rýh vo Varíne v polohe Železná studňa Varínske lúky, sa zistili veľké množstvá železnej trosky, kusy prepálenej hliny a črepy nádob zo staršej doby rímskej. Podrobný prieskum priniesol presvedčivé dôkazy o taviacom procese, ktorý sa tu musel odohrávať pred skoro dvoma tisícročiami.

Podľa malého potoka, ktorý pramení priamo na lokalite sa zistilo 7 veľkých hald o priemere 15 – 20 metrov, ktoré vykazovali prítomnosť železa a železnej trosky. Objekty v tvare mohýl boli očíslované a zakreslené do celkového plánu. Po konzultácii s Docentom Dr. Radomírom Plunerom Dr. Csc. z Archeologického ústavu SAV Nitra v roku 1982 k záchrannému

archeologickému výskumu, ktorý trval 3. sezóny 1982 – 1984. Počas výskumu prekopali 2/3 z haldy č.1 a polovicu haldy č.3.

V strede haldy č. 1 sa našiel silno do červena prepálený plášť ílovitej hliny o priemere 2,8 metra, ktorý tu zohral po deštrukcii taviacich pecí. Časti stien pecí sa nachádzali v troskovitej vrstve okolo. Veľké kusy trosky boli vejárovité uložené okolo prepálenej plochy, čo je jasný dôkaz toho, že na tomto mieste stáli pece viackrát za sebou a kusy trosky vyhadzovali do ich tesnej blízkosti.

Na okraji haldy sa zistil elipsovité útvar, ktorý vykazoval známky menšieho vypálenia. Išlo zrejme o miesto, kde sa pražila železná ruda, ktorá sa tak pripravovala pre vlastnú tavbu. Zdroj železnej rudy sa nachádzal vo vedľajšej doline na lokalite Rudy, kde sa ešte v minulom storočí táto ťažila a vozila do Třineckých železiarní konskými povozmi.

V jednotlivých sondách v strede aj na okraji haldy sa nachádzali vrstvy dreveného uhlia, ktorých rozbor ukázal, že na jeho výrobu sa používalo výlučne dubové drevo. Je zaujímavé, že návršie nad lokalitou sa dodnes nazýva Dúbrava, hoci tu dnes už duby narastú.

Črepy z rozbitých nádob pochádzali z jednoduchých v rukách robených hrncov, ktoré boli zdobené jamkou, ryhami a pieckami. Išlo vo všetkých prípadoch o technickú keramiku, ktorá sa používala pri taviacom procese.

Omnoho zaujímavejšia situácia sa objavila v halde č.3, ktorá bola zo všetkých najväčšia. V jej strede a severnej časti bola súvislá vrstva prepálenej zeminy, striedavo premiešaná vrstvami drobnej trosky, dreveným uhlím, rudou a črepami púchovskej keramiky. Počas postupného rozoberania sa podarilo identifikovať veľké hlinené tvrdo vypálené bloky hranatých tvarov, ktoré majú na vnútornej strane vrstva sklovitej trosky. Bloky sa nachádzali rozhádzané po celej ploche prepálených vrstiev a vo všetkých úrovniach. Ani v jednom prípade sa nenašli v pôvodnom uložení. Okrem hlinených blokov sa zistili veľké prieduchy v kolmom i vodorovnom postavení, ktoré boli silno prepálené a dokonale upravené. Kusy - plásty stuhutej tečúcej trosky dávali predpoklad, že na tejto lokalite stáli pece, ktoré boli zriadené na odpich trosky. Pece neboli zahĺbené do podlažia, ale stáli na úrovni terenu skonštruované z veľkých hlinených kvádrov. Vzduch sa vháňal pomocou mechov cez steny pecí, v ktorých boli umiestnené dýzové otvory. Zlomok jednej dýzy sa našiel približne v strede prepálených vrstiev. Veľkosť hlinených blokov a zakutie ich vnútorných stien, umožňujú čiastočnú rekonštrukciu hutných zariadení na tavbu železa, ktoré stáli vo Varíne. Podľa toho vnútorný priemer pecí bol 80 – 120 cm a výška pravdepodobne 150 –200 cm. Boli na svoju dobu mimoriadne zariadenia, ktoré produkovali železnú surovinu vo veľkom a zrejme nie iba pre seba a najbližšie okolie. Na povrchu podlažia v halde č. 3 sa našiel systém pospájaných kanálikov, vyhlbených do ílovitej hliny. Všetky boli vyplnené zaoxidovanou - hrdzavou troskou. Prvé pece stali priamo na podlaží a kanáliky slúžili na odvedenie odpichnutej trosky. Postupne ako halda narastala, ďalšie, objekty postavili vyššie a tečúca odpichnutá troska sa rozlievala a tuhla na prepálených vrstvách. Na základe laboratórnych skúšok vzoriek trosky možno povedať, že tavby prebiehali v norme a získalo sa pri nich pomerne kvalitné železo. Jeho množstvo môžeme iba odhadnúť, keďže každá halda mala niekoľko sto m³, pričom hlina a troska v nej sa nachádzala v pomere skoro 1:1.

Produktivita varínskych železiarní zo staršej doby rímskej musela byť značná aj keď je pomer medzi vytaveným železom a troskou 1:5.

Počas troch výskumných sezón sa nepodarilo zistiť sídlisko, ani keramiku, ktorá by mohla z neho pochádzať. Všetky získane črepy pochádzajú z hrubých jednoduchých hrncov, zdobených vtlačanými jamkami, ryhami a zaštiepovaním povrchu. Časti nádob a ich črepy sa nachádzali po celej ploche skúmaných hald a na viacerých črepech sa zistili aj kúsky pri tavení trosky. A to je ďalší dôkaz, že táto keramika sa používala priamo pri taviacom procese-

či už pre zásoby vody, prívoz rudy, prípadne na uhladenie vytavených kúskov železa. Rozsah lokality zároveň umožňuje vysloviť predpoklad, že sa tu niekoľko sezón tavilo železo, ktoré potom odvážali do okolitých osád, prípadne priamo ním platili tribút germánskym Kvádom a sarmatským Jazykom, ako to uvádza rímsky historik Tacitus.

Na lokalitách púchovskej kultúry severozápadného Slovenska sa nachádza pomerne veľa železných výrobkov. Sú to pracovné nástroje, zbrane, ale aj poľnohospodárske náradie – radlice, hradidlá, kosáky a podobne. Technická úroveň výroby železa dosiahla nebývalého rozvoja pod vplyvom keltských Kotínov, ktorú oboznámili tunajšie domáce obyvateľstvo s novými postupmi pri ťažbe a spracovaní slovenských surovinových zdrojov. Hospodárska základňa tunajšieho ľudu sa opierala tiež o obchod s okolitými kmeňmi vrátane s Rímskou ríšou.

Lokalita Varín – Železná studňa je v našom prostredí jediná, kde sa výskumom získali doklady o hutníctve železa, ale takýchto stredísk muselo byť v hornatých častiach Slovenska viacero. Len ďalší prieskum a výskum môže priniesť nové prekvapujúce poznatky.

Dechtáreň vo Varíne

Počas archeologického výskumu na lokalite Železná studňa bolo zistené, že jeden z pahorkov nie je umelého pôvodu, ale prírodný a vykazuje iné znaky ako stopy železiarskej výroby. Pokusnou sondou na okraji pahorku bola zistená keramika z 12 - 13. storočia nášho letopočtu, ktorá mala na vnútornej strane smolvú vrstvu čierneho sfarbenia. Sondou položenou na južnej strane pahorku o rozmeroch 6x5 metrov bolo odkryté unikátne zariadenia na výrobu dechtu, ktoré tu pracovalo na rozhraní 12. - 13. storočia. To už bolo obdobie, kedy sa spomína aj obec Varín. Je pravdepodobné, že miestne obyvateľstvo získavalo túto dôležitú surovinu, ktorá sa používala už v dobách pravekých najmä pri konzervovaní organických kmôž, drevo, koža, povrazy, ale aj na nátery na nádobách a pod.

Zariadenie pozostávalo zo žľabu vyhlbeného do ílovitého podlažia pahorku, v ktorom bolo uložené drevené korýtka a na ňom horné časti nádob. Nádoby nahrádzali lieviky, cez ktoré pretekal decht do korýtka a po ňom do jamy, v ktorej bola umiestnená veľká hlinená nádoba. Po oboch stranách žľabu sa zistili kolové jamky, ktoré tu zostali po drevených stĺpoch. Tieto niesli kúsky prepálenej a tvrdo vysušenej hliny sa nachádzali po celej ploche sondy. Decht sa získaval z dreva suchou destiláciou ako drevené uhlie. bolo potrebné vysušiť jeho zachytávanie tak, aby sa nedostal do podlažia, ale do pripravenej nádoby. V blízkosti zisteného zariadenia tečie spomínaný potok a keďže hladina spodnej vody je pomerne vysoká, museli vtedajší dechtári riešiť tento problém nadzemnou konštrukciou. O tom, že to vyriešili originálne hovorí zariadenie, ktoré sa počas archeologického výskumu našlo. Nádoby uložené v zahĺbenej jame mohli byť čiastočne ponorené vo vode, čím sa decht zároveň chladil.

Z územia Slovenska poznáme doteraz iba dechtárske jamy, ktoré sa našli v Bojniciach a Koši. Mali kotlovitý tvar a boli zahĺbené priamo do podlažná. Mali dvojité dno, pretože pod vlastným dnom jamy bola ešte jedna menšia, v ktorej bola uložená nádoba na zachytávanie dechtu. Pre širšie oboznámenie obyvateľov Žiliny a okolia Považského múzeu v Žiline – Budatíne inštalovalo výstavku pod názvom.

Výroba železa a dechtu vo Varíne, nálezy z 1. a 13. storočia

Výstava reprezentovala výsledky archeologického výskumu PM v Žiline a Archeologického ústavu SAV v Nitre na lokalite Varín – Železná studňa.

Okrem Žiliny bola postupne inštalovaná v Čadci, Považskej Bystrici, Púchove a Rajci.

Telovýchova a šport

Futbalové oddiely TJ Fatran Varín v roku 1987 súťažili v okresných preboroch a ich umiestnenie bolo nasledovné:

Mužstvo dospelých v jarnej časti sa umiestnilo na prvom mieste a postúpilo v kvalifikačnom zápase do drahej triedy okresnej súťaže. Rozhodujúci kvalifikačný zápas bol odohraný na ihrisku v Bánovej a keďže mal atmosféru veľmi zaujímavú. Napíšem o ňom jeho priebeh. Zápas TJ Fatran Varín – TJ Horný Hričov skončil 2:2. Varínčania sa ujali vedenia v 16 minúte, keď po chybe hričovského brankára hráč Danihel z 25 metrov padáčikom pod žrd' otvoril skóre. V 27. minúte Skupeň hlavičkou vyrovnal, no v 31 minúte sa znova radovali hráči Fatranu, lebo Šepešová strela k žrdi znamenala vedenie. Už o dve minúty bolo vyrovnané hráčom Bystričanom. V ďalšej časti futbalového zápasu hráči oboch mužstiev sa snažili neurobiť chyby v obrannej činnosti a tak šanci bolo poskromne. Po nerozhodnom výsledku nasledovali pokutové kopy. Po prvej sérii to bolo nerozhodne 4:4. Po druhej sérii mali viacej šťastia hráči Varína a celkovým pomerom 7:6 si zabezpečili postup.

TJ Fatran Varín nastúpil v zostave: Zimen František, Smutný striedal, Galvánek, Cvacho, Janiček, Peťko, Muráň - striedal, Krátky, Bezdeda, Danihel, Konštiak, Šepeš, Remenár. Rozhodovali :Schmidt, Somík, Rudinec. Futbalový zápas sledovalo 1200 divákov, z ktorých podstatnú časť tvorili Varínčania. Po jesennej časti sa mužstvo dospelých umiestnilo na 3. mieste. Mužstvo dorastu – 3. miesto, mužstvo žiakov – 2 miesto, mužstvo žiakov prípravka – 2 miesto. Toto mužstvo bolo založené a prihlásené do súťaže pre značný počet prihlásených žiakov zo základných škôl.

Memoriál Matúša Androviča Pinku

V sobotu 18.2.1987 sa uskutočnil 14. ročník Memoriálu M. A. Pinku v cezpoľnom behu ako súčasť osláv SNP. Pretekalo sa vo všetkých kategóriách: deti dorastenci, muži a príslušníci VŠ ZNB Praha a OV ZNB Žilina súťažili v kategórii 15 členných družstiev. Po skončení Memoriálu sa uskutočnilo futbalové stretnutie veteránov Varína a VŠ ZNB Praha. s výsledkom 2:3. Športové popoludnie bolo ukončené ľudovou veselnicou na štadióne TJ Fatran.

Náučný chodník

TJ Fatran odbor turistiky a mladších turistov oddielu TOM - orlíkov v spolupráci so Správou chránenej krajinskej oblasti Malá Fatra pri príležitosti 43. výročia SNP dokončili vrátane farebného označovania a odovzdali do užívania v poradí 4 náučný chodník vo Varíne.

Je dlhý 17 kilometrov a prechádza miestami s množstvom prírodných krás a zaujímavými kultúrnohistorickými pamiatkami pohoria Malej Fatry.

Lyžiarske preteky

Každoročne TJ Fatran Varín usporadúva za spolupráce MNV a zložiek NF SSR lyžiarske preteky v obrovskom slalome o Putovný pohár predsedu MNV. Pretekov v tomto roku sa zúčastnilo 121 pretekárov, ktorí absolvovali preteky na dobre pripravenej trati, ktorá mala 46 bránok, dĺžka 750 m a výškový rozdiel 137 metrov.

	1. miesto	2. miesto	3. miesto
Mladší žiaci	P. Cigánik	T. Zimen	M. Androvič
Mladšie žiačky	E. Fogadová	P. Bieliková	M. Cvrčková
Dorastenci	P. Prekop	V Zimen	D. Ružička
Dorastenky	E. Prekopová	E. Palečková	A. Staníková
Muži	M. Verner	J. Cesnek	P. Cigánik
Veteráni	G. Gábor	R. Zimen	P. Paleček

Hlavnú cenu o Putovný pohár predsedu MNV získal Róbert Panáček za 83.04 sekúnd.

kronikár zapísal Akantis Anton

predseda MNV Ivan Androvič